

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 18.2.2026
COM(2026) 39 final

2022/0344 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta seoses järgmise õigusakti vastuvõtmisega: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik, direktiivi 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest, ning direktiivi 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta seoses järgmise õigusakti vastuvõtmisega: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik, direktiivi 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest, ning direktiivi 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas

1. TAUST

Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku edastamise kuupäev: (dokument COM(2022) 0540 – 2022/0344 COD):	22. oktoober 2022
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse kuupäev:	22. veebruar 2023
Euroopa Parlamendi seisukoha kuupäev, esimene lugemine:	24. aprill 2024
Muudetud ettepaneku edastamise kuupäev:	ei ole asjakohane
Nõukogu seisukoha vastuvõtmise kuupäev:	17. veebruar 2026

2. KOMISJONI ETTEPANeku EESMÄRK

Võttes arvesse ELi veepoliitika üldeesmärki, olid ettepanekul järgmised eesmärgid:

- parandada ELi kodanike ja looduslike ökosüsteemide kaitset, pakkudes välja täiendavad saasteained ja nendega seotud keskkonnakvaliteedi standardid, mida tuleb järgida põhja- ja pinnaveekogude puhul;
- suurendada õigusaktide tulemuslikkust ja vähendada kaasnevat halduskoormust, et võimaldada ELil uutele riskidele kiiremini reageerida.

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Esimesel lugemisel vastu võetud nõukogu seisukoht kajastab täielikult Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel 23. septembril 2025 saavutatud poliitilist kokkulepet. Komisjon nõustub selle kokkuleppega, mille põhipunktid on esitatud allpool.

(a) Ainete muudetud loetelu ja sellega seotud kvaliteedistandardid

Mis puudutab komisjoni ettepaneku tuuma, siis poliitilises kokkuleppes säilitatakse suurem osa komisjoni kavandatud muudatustest. Kaasseadusandjad on siiski kokku leppinud mõned olulised muudatused.

- **Kaks täiendavat ainet** (*atrasiin* ja *triklorobenseen*) **eemaldati nimekirjast** lisaks neljale prioriteetsele ainele, mis on komisjoni ettepanekuga välja jäetud. *Triklorobenseeni* kasutamist on suuresti piiratud ja viimased andmed näitavad langustrendi, samas kui *atrasiooni* kasutamine on ELis olnud keelatud alates 2004. aastast. Seega viiakse need ained direktiivi 2008/105/EÜ I lisas esitatud pinnavee saasteainete loetelust (kogu ELi jaoks probleemsed ained) üle II lisasse (riiklikult probleemsed saasteained). Seetõttu tuleb neid jälgida ja keelde järgida ainult liikmesriikides, kus ained on endiselt probleemsed.
- **Tulevikus toimuv läbivaatamine lükati edasi**, et kaaluda kvaliteedistandardite kehtestamist summadele ja/või kogusummadele selliste keerukate ainete rühmade puhul nagu ravimid, pestitsiidid, bisfenoolid ning per- ja polüfluoroalküülained (PFAS-ained), ning teha komisjonile ülesandeks teha täiendavat meetodilist tööd sobivate seiremeetodite ja lähenemisviisidega kvaliteedistandardite kehtestamiseks järgmisel õigusaktide läbivaatamisel.
- **Ravimid põhjavees** Komisjoni kavandatud ravimite üldkontsentratsiooni kvaliteedistandardi asemel kehtestatakse ühtne kvaliteedistandard üksikute riigi tasandil probleemsete, põhjavees sisalduvate ravimite jaoks. Kui on kindlaks tehtud tundlikud põhjavee ökosüsteemid, peavad liikmesriigid siiski kehtestama rangema standardi. Kogu ELi hõlmava probleemse saasteainena lisatakse põhjaveedirektiivi I lisasse aine *Primidone* (epilepsiaravim).
- **Põhjavee ökosüsteemid** Kaasseadusandjad leppisid kokku, et lisatakse joonealune märkus, millega nõutakse, et liikmesriigid kehtestaksid põhjavee saasteainetele rangemad läviväärtused, kui see on põhjendatud teaduslike tõendite alusel ja tingimusel, et põhjavee ökosüsteemide olemasolu kindlakstegemiseks on kehtestatud usaldusväärne meetod. Ühtlasi teevad kaasseadusandjad komisjonile ülesandeks töötada koostöös liikmesriikidega välja meetodika põhjavee ökosüsteemide olemasolu kindlakstegemiseks.
- **Pestitsiidide väheolulised metaboliidid põhjavees** Kokkuleppes säilitatakse esialgse ettepaneku „keskmine väärtus“ 1 µg/l ja kokku 5 µg/l, võimaldades samal ajal liikmesriikidel kehtestada rohkem või vähem range individuaalse standardi, kui see on põhjendatud aine mürgisust käsitlevate kättesaadavate andmete alusel. Samuti on ettepanekus nõutud, et komisjon võtaks 24 kuu jooksul pärast jõustumist vastu rakendusakti, et kehtestada (mitteammendav) pestitsiidide väheoluliste metaboliidide loetelu, mis vaadatakse korrapäraselt läbi.
- **Pestitsiidid pinnavees** Kaasseadusandjad leppisid kokku kvaliteedistandardis 0,2 µg/l keskkonnakvaliteedi standardite direktiivi I lisas juba loetletud pestitsiidide (ligikaudu 30) kogumi summa kohta.
- **Kvaliteedistandardid valitud PFAS-ainete summa kohta põhja- ja pinnavees** Pinnavee puhul nõustusid kaasseadusandjad komisjoni ettepanekuga, millega kehtestatakse 24 PFAS-aine summale range standard 0,0044 µg/l ning **lisatakse 24 PFAS-aine summale ka trifluoroäädikhape, mis teeb kokku 25 PFAS-aine summat**. Põhjavee puhul ei säilitanud kaasseadusandjad komisjoni ettepanekut lisada sama 24 PFAS-aine summa kui pinnavee puhul, vaid leppisid kokku, et nelja kõige ohtlikuma PFAS-aine summa suhtes kohaldatakse ranget kvaliteedistandardit 0,0044 µg/l. Lisaks leppisid kaasseadusandjad kokku, et dünaamilise ühtlustamise klausliga lisatakse vähem range kvaliteedistandard 20 PFAS-aine summale, mis on kooskõlas joogiveedirektiivis ette nähtud väärtusega. Samuti lepiti kokku, et tulevase

läbivaatamise käigus kaalutakse põhjavees sisalduva trifluoroäädikhappe kvaliteedistandardi kehtestamist (kas eraldi või summa hulgas).

(b) Seire ja aruandlus

- **Seireandmete sagedasem esitamine ja meetmeprogrammide edusamme käsitleva aruandluse väljajätmine** Kaasseadusandjad on nõustunud komisjoni ettepanekuga tagada seireandmete korrapärasem esitamine andmete automatiseeritud esitamise mehhanismide kaudu. Samuti on kaasseadusandjad nõustunud lihtsustama aruandlust, jättes välja liikmesriikide kohustuse esitada vahearuanne meetmeprogrammide rakendamisel tehtud edusammude kohta, pidades sellist aruandlust ebatõhusaks ja koormavaks.
- **EEA ja ECHA rolli suurendamine** Kaasseadusandjad tervitasid komisjoni ettepanekut selgitada ja tõhustada Euroopa Keskkonnaameti (EEA) rolli seoses seireandmete kogumise ühtse kontaktpunktiga ning Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) rolli seoses komisjoni toetamisega jälgimisnimekirjade ja saasteainete loetelude tulevasel läbivaatamisel.
- **Põhja- ja pinnavee jälgimisnimekirjad** Kaasseadusandjad nõustusid suurema osa komisjoni ettepaneku elementidega, muutes jälgimisnimekirja seire põhjavee puhul kohustuslikuks ning ühtlustades nii pinna- kui ka põhjavee jälgimisnimekirja seire korda, et muuta see tõhusamaks ja hallatavamaks. Samuti leppisid kaasseadusandjad kokku, et kui sobivad meetodid on välja töötatud, lisatakse mikroplast ja antimikroobikumiresistentsuse geenid tulevastesse jälgimisnimekirjadesse, et riskihindamise meetodika väljatöötamise hõlbustamiseks oleks võimalik koguda andmeid nende kontsentratsiooni kohta vees.
- **Sisesekreetsioonisüsteemi kahjustavate kemikaalide kohustuslik mõjupõhine seire** Kaasseadusandjad leppisid kokku kehtestada teatavate sisesekreetsioonisüsteemi kahjustavate kemikaalide mõjupõhise seire kohustuslik katsetamine kaheks aastaks, tehes samal ajal komisjonile ülesandeks vastu võtta rakendusakt, milles sätestatakse vajalik tehniline kirjeldus. Samuti tegid kaasseadusandjad komisjonile ülesandeks kaaluda saasteainete loetelude järgmise ajakohastamise raames ettepaneku tegemist selliste meetodite ja nendega seotud läviväärtuste kasutamise kohta ka muude ainerühmade puhul.
- **Heiteinventuurid** Tuginedes komisjoni ettepanekule, leppisid kaasseadusandjad kokku, et tagatakse täielikult ühtlustatud aruandlus saasteainete heite, sealhulgas hajusheite kohta tööstusheite portaalis, vältides seeläbi aruandluse dubleerimist, kuna teavet ei pea enam esitama vesikonna majandamiskavade osana.
- **Seiretulemuste esitamine kaartidel, eduindikaatorite kasutamine** Kaasseadusandjad leppisid kokku nõukogu muudatusettepanekutes, et lisada mitu täiendavat kaarti, mis hõlmaksid kvaliteedielementide eri kombinatsioone, ning et komisjon teeks liikmesriikide ja Euroopa Keskkonnaametiga koostööd ühtsete edunäitajate väljatöötamisel.
- **Ühine seirekeskus** Kaasseadusandjad leppisid kokku, et teevad komisjonile ülesandeks hinnata ühise seirekeskuse loomise teostatavust, et toetada liikmesriike vabatahtlikkuse alusel seirenõuete haldamisel, vähendades seeläbi liikmesriikide finants- ja halduskoormust.
- **Laiendatud tootjavastutus** Kaasseadusandjad leppisid kokku, et teevad komisjonile ülesandeks hinnata, kas on võimalik nõuda, et tootjad, kes lasevad ELi turule tooteid,

mis sisaldavad mõnd direktiivide 2006/118/EÜ ja 2008/105/EÜ I lisas loetletud ainet, osaleksid seirekavade kulude katmises.

(c) Piiriülene koostöö

Kaasseadusandjad leppisid kokku piiriülese koostöö tihendamises, tagades, et mõjutatud liikmesriike ja komisjoni teavitatakse viivitamata erakorralistest asjaoludest, milleks on äärmuslikud üleujutused, pikaajalised põuad või juhuslik piiriülene reostus, ning et seatakse sisse piisav koostöö.

(d) Õiguskaitse kättesaadavus

Kuigi seda teemat komisjoni ettepanekus ei käsitletud, leppisid kaasseadusandjad kokku, et kooskõlas Århusi konventsiooniga kehtestatakse konkreetsed õiguskaitse kättesaadavust käsitlevad sätted sarnaselt hiljuti kokku lepitud õigusaktidega, nagu läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiiv, seoses tegevuse ja tegevusetusega, mille suhtes kohaldatakse artikleid 4, 11 ja 13 (st hea seisundi eesmärgid, meetmeprogrammid ja veemajanduskavad).

(e) Seadusandliku tavamenetluse taaskehtestamine põhja- ja pinnavee saasteainete loetelude ajakohastamiseks

Kaasseadusandjad ei järginud komisjoni ettepanekut minna saasteainete loetelu ja sellega seotud pinna- ja põhjavee kvaliteedistandardite tulevaste muudatuste puhul seadusandlikelt aktidelt üle delegeeritud õigusaktidele, säilitades tulevaste muudatuste puhul seadusandliku tavamenetluse. Samuti säilitasid nad komisjoni praeguse kohustuse esitada liikmesriikidele seadusandlikud ettepanekud prioriteetsete ohtlike ainete heite järkjärguliseks lõpetamiseks ajakava jooksul, mis ei ületa 20 aastat alates aine loetellu kandmisest.

(f) Delegeeritud õigusaktide vs. rakendusaktide kasutamine

Seoses komiteemenetlusega seotud sätete muutmise, et kohandada need Lissaboni lepinguga, võiksid kaasseadusandjad leppida kokku kõigis komisjoni ettepanekutes, välja arvatud ühtlustatud kontrollväärtuste vastuvõtmine pinnavee bioloogiliste kvaliteedielementide seisundi kindlaksmääramiseks (mis tuleneb nn interkalibreerimisest), mille puhul kaasseadusandjad leppisid kokku rakendusaktides.

(g) Seisundi halvenemise vältimise klausel ja erandid

Seda küsimust komisjoni ettepanek ei hõlmanud. Kaasseadusandjad leppisid nõukogu ettepaneku alusel kokku, et õigusselguse suurendamiseks lisatakse mõiste „**seisundi halvenemine**“ määratlus, mis on kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega Weseri kohtuasjas¹. Samuti leppisid nad kokku, et **seisundi halvenemise ärahoidmise põhimõttest tehakse kaks uut erandit**: üks selleks, et lihtsustada loa andmise menetlusi uute selliste projektide puhul, mis põhjustavad üksnes ajutist halvenemist, ja teine selleks, et võimaldada uusi projekte või tegevusi, isegi kui need halvendaksid keemilist seisundit, tingimusel et selline halvenemine tuleneks lihtsalt saasteainete ümberpaigutamisest ühest veekogust teise, ilma et reostus kokkuvõttes suureneks ja tingimusel, et suubla keemiline seisund on juba heast madalam. Eranditega nähakse nõukogu algsete volitustega võrreldes ette mitu **täiendavat kaitsemeetet**. Eelkõige tuleks selliste projektide puhul, mis põhjustavad seisundi ajutist halvenemist, teha eelhindamine ja järelkontroll selle kohta, et halvenemine ei ole tuvastatav ühe aasta pärast või bioloogiliste kvaliteedielementide puhul kolme aasta pärast. Saasteainete ümberpaigutamise puhul tuleks projekti/tegevuse suhtes kohaldada eelnevat reguleerimist või luba, et teha kindlaks, et: enne ümberpaigutamist võetakse vee puhastamiseks kõik võimalikud meetmed; suubla keemiline seisund on enamiku ümberpaigutatud saasteainete (eelkõige kõige

¹ Kohtuasi C-461/13

püsivamate ja bioakumuleeruvamate ainete) puhul juba halb ning eeldatakse, et ümberpaigutamine ei halvenda suubla ökoloogilist seisundit; see ei mõjuta joogiveeks kasutatavaid veekogusid; tehnilise teostamatuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu puuduvad paremad keskkonnavalused võimalused.

(h) Nõuete täitmise ja ülevõtmise tähtajad

Kaasseadusandjad leppisid kokku **ülevõtmise tähtajas 21. detsember 2027**, millega tagatakse, et liikmesriigid integreerivad uued sätted järgmisesse veemajanduse kavandamistsükklisse. Mis puudutab **nõuete täitmise tähtaega uute tuvastatud ainete puhul**, siis nähakse kokkuleppega ette nii pinna- kui ka põhjavee nõuete täitmine 2039. aasta lõpuks koos võimalusega kohaldada ajalisi erandeid veel ühe tsükli jooksul, st kuni 2045. aasta lõpuni.

4. JÄRELDUS

Komisjon toetab institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemusi ja võib seega nõukogus esimesel lugemisel võetud seisukohaga nõustuda.